

8 ¶ Stefanus verrichtte dankzij Gods genade en kracht grote wonderen en tekenen onder het volk.

9 Enkele leden van de synagoge van de Vrijgelatenen, waartoe ook Joden uit Cyrene en Alexandrië behoorden, evenals Joden uit Cilicië en Asia, kwamen echter in verzet en begonnen met hem te redetwisten,

10 maar ze konden niet op tegen zijn wijsheid en tegen de heilige Geest die hem bezielde.

11 Daarop zetten ze anderen ertoe aan te verklaren dat ze hadden gehoord dat Stefanus Mozes en God had gelasterd.

12 Ook het volk hitsten ze op, evenals de oudsten en de schriftgeleerden. Ten slotte namen ze Stefanus gevangen en brachten hem voor het Sanhedrin.

13 Ze lieten valse getuigen komen, die verklaarden: ‘Deze man keert zich steeds weer tegen de tempel en de wet,

14 want we hebben hem horen zeggen dat Jezus uit Nazaret de heilige plaats zal afbreken en de gebruiken die Mozes ons heeft overgeleverd zal veranderen.’

15 Alle leden van het Sanhedrin vestigden hun blik op Stefanus en zagen dat zijn gezicht leek op dat van een engel.

51 ¶ Halsstarrige ongelovigen, u wilt niet luisteren en verzet u steeds weer tegen de heilige Geest, zoals uw voorouders ook al deden.

52 Wie van de profeten hebben uw voorouders niet vervolgd? Degenen die de komst van de Rechtvaardige aankondigden hebben ze gedood, en zelf hebt u nu de Rechtvaardige verraden en vermoord,

53 u die de wet ontvangen hebt door tussenkomst van de engelen, maar er niet naar hebt geleefd.’

54 ¶ Toen ze dit hoorden, ontstaken ze in woede en begonnen te knarsetanden.

55 Maar vervuld van de heilige Geest sloeg Stefanus zijn blik op naar de hemel en zag de luister van God, en Jezus, die aan Gods rechterhand stond,

56 en hij zei: ‘Ik zie de hemel geopend en de Mensenzoon, die aan Gods rechterhand staat.’

57 Maar ze schreeuwden en tierden, hielden hun handen voor hun oren en stormden met zijn allen op hem af.

58 Ze dreven hem de stad uit om hem te stenigen. De getuigen gaven hun mantel in bewaring bij een jongeman die Saulus heette.

59 Terwijl Stefanus gestenigd werd, riep hij uit: ‘Heer Jezus, ontvang mijn geest.’

60 Hij viel op zijn knieën en riep luidkeels: ‘Heer, reken hun deze zonde niet aan!’ En na deze woorden stierf hij.

HANDELINGEN 6:1-15;7:54-60

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het gebeurde na de oorlog: een kerk was verwoest en men begon met de renovatie.

Een van de te renoveren zaken was een kapot geslagen Christusbeeld, de opgestane Christus met zegenende handen.

Er was alleen een probleem: de handen konden er niet meer aan gezet worden

De renovatiecommissie had een oplossing: men zette een bordje bij het beeld met de tekst ‘Mijn handen zijn gij’.

Dat waren woorden met geestelijke diepgang want bezoekers kwamen anders de kerk uit dan

ze erin gingen.

Wij zijn de handen van Christus en dan te bedenken dat die handen doorboorde handen zijn, martelaarshanden.

Die handen die wij zijn, zijn dus geen stoere handen van een held, maar van een gekwetst, gemarteld, door lijden getekend mens.

De vroege kerk wist dat maar al te goed en in veel landen weten christenen vandaag niet beter.

Zo'n beetje alle apostelen -de handen van Christus- zijn door geweld om het leven gekomen.

Stefanus was de eerste. Hij werd gestenigd, dat wil zeggen: hij werd door een duw voorover in een steengroeve gegooid, daar op zijn rug gelegd en dan met een grote steen op zijn borstkas bedolven. Als hij dan nog niet dood was gingen omstanders gooien...

Ik vertel dit wat uitvoerig om eens te beseffen wat medegelovigen moesten ondergaan en nog steeds ondergaan ...

Maar op de stenen waaronder Stefanus bedolven werd, is a.h.w. het huis van de nieuwe gemeenschap rond Jezus verder uitgebouwd... in snel tempo.

Even later zal Saulus, die n.b. aan de executie van Stefanus had meegewerkt, op weg gaan om de naam van Jezus groot te maken, hij werd a.h.w. als een steen in de vijver, die steeds wijdere kringen ging trekken.

En ook hij zal als martelaar sterven in Rome: hij werd onthoofd. Petrus ondersteboven gekruisigd, anderen levend verbrand, gevierendeeld, levend begraven of voor de leeuwen gegooid.

En zo werd waar wat later in de kerk is genoemd: het bloed der martelaren is als een zaad.

Stefanus, hij wordt wel gezien als de eerste martelaar van de gemeente: twee hoofdstukken worden aan hem besteed.

In het Jeruzalem van vandaag draagt nog steeds één van de poorten van de stad, de poort die toegang biedt tot de Via Dolorosa, zijn naam: Stefanuspoort.

Stefanus, hij behoorde tot de hellenisten, Joden, beïnvloed door de Griekse cultuur van toen, wat vrijer in de leer, wat kritischer ook op de wet en de tempel.

Dat is ook duidelijk te horen in de redevoering van Stefanus.

Hij was als diaken aangesteld, maar dat betekende in die tijd meer dan geld inzamelen voor de behoeftigen, maar ook het woord verkondigen.

En Stefanus deed dat zelfs zo vurig, dat het weerstand ging oproepen.

De getuige werd een martelaar en in het Grieks is het woord voor getuige hetzelfde als dat van martelaar: een getuige is een martelaar

Eigenlijk zou je het hele Nieuwe Testament een bundel martelaarsgeschriften kunnen noemen, omdat het allemaal getuigenissen zijn van een lijdende gemeenschap, een lijdende kerk.

Dat lees je in bijna elke regel en al lezende is het dan ook heel bijzonder, dat je in het NT geen woord van zelfbeklag leest.

Dat je ook niets hoort van "zin op wraak" in de trant van "dood aan de keizer", maar eerder de oproep tot gebed voor de keizer- gebed voor vervolgers, voor vijanden.

Men is er niet op uit zich van de tegenstander te ontdoen maar om hem te winnen.

De martelaren: ze zijn van begin af aan in de kerk in ere gehouden, hun sterfdagen werden herdacht; later hun resten vereerd en er ontstond zelfs het geloof dat gebeden uitgesproken in de buurt van een martelaar meer kracht hadden...

Maar toch, je wordt stil al je hun verhalen leest: bisschop Ignatius, die niet bang was voor de wilde dieren: 'laat ze maar komen en maak ze hongerig', bisschop Polycarpus die niet bang was voor het vuur...'86 jaar heb ik mijn Heer gediend, hoe kan ik Hem vervloeken?' Laurentius was niet bang voor het rooster: 'laat beide kanten goed gaar worden'.

Martelaren, ze zijn er nog steeds en ik heb thuis een lijst van maar liefst meer dan 80 landen

waar het slecht gesteld is met de godsdienstvrijheid (Noord Korea, Iran, Saoedi-Arabië. Somalie, Malediven, Afghanistan, Jemen, Mauritanie, staan bovenaan, maar ook mooie vakantie landen" prijken op de lijst: Egypte 20, Turkije 35, Marokko 37, Jordanië 39, Syrië 41, Tunesië 43,)

Het is voor ons christenen moeilijk voor te stellen dat de bereidheid om te lijden voor het evangelie, niet alleen in de vroege kerk, maar ook in veel kerken van vandaag een vast onderdeel harde werkelijkheid is.

Er zijn landen waar de overheid je geloof verbiedt, er zijn er waar de overheid en de samenleving discrimineert, en er zijn landen waar je wel christen kunt zijn, maar niet kunt worden.

Aandacht voor de lijdende kerk, het kan ons helpen om ons solidair te voelen met het lot van allen, die lijden om de naam van Jezus, om voor hen te bidden, door misschien ook na te denken over wat in ons leven bovenaan zou moeten staan, om iets te leren van hun gedrag.

Ergens staat in het NT: "Houdt uw voorgangers in gedachtenis, die het woord Gods tot u gesproken hebben, let op het einde van hun wandel en volgt hun geloof na"

En als we kijken naar het einde van Stefanus moet toch wel opvallen, dat hij vlak voor zijn sterven de mensenzoon zag staan en dat zijn woorden lijken op de woorden die Jezus uitsprak bij zijn sterven, alleen wat korter en direct tot Jezus gericht: 'Heer Jezus ontvang mijn geest': "Heer, reken hun deze zonde niet aan".

Hoe kwam hij daartoe? I.h.b. dat gebed om vergeving.

Vergeving, een van de meest moeilijke opdrachten van het christelijke leven.

In Oost Turkije werden drie christenen vorig jaar bruut vermoord en een jaar na dato schrijft de vrouw van een van de slachtoffers, een nederlandse, een boek met als titel: ik wil geen wraak.

Vergeving roept nogal wat emoties op, niet alleen bij mensen van de lijdende kerk, maar ook bij ons.

Want je zal maar conflicten met je kinderen hebben, ouders, collega's en je voelt je gekwetst, misbruikt bedrogen, onrechtvaardig behandeld en dan...vergeven.

Een hele bevolkingsgroep kan dikwijls niet heenstappen over wat de ander heeft gedaan in een oorlog of rassenstrijd.

Je leest in de Bijbel ook dat mensen er moeite mee hebben; denk maar een de wraakpsalmen en in een van hen spreekt een dichter zelfs een zaligspreking uit over degene die de kinderen van Babylon op de rotsten verplettert....

Hoe kan je nu vergeven zoals Stefanus?

Iemand die een onderzoek heeft gedaan bij mensen in conflictsituaties, signaleerde dat de ruimte voor vergeving niet een daad is waartoe iemand geforceerd kan worden, maar iets wat plotseling kan worden ontdekt.

Als ik tegen u ga zeggen: u moet leren vergeven dan weet ik zeker dat sommige mensen denken: maar weet u dan wel wat mij is overkomen aan onrecht? Maak vergeving niet te makkelijk en goedkoop: het is meer dan zand erover en door de vingers zien.

Pas wanneer iemand mijn situatie recht doet en erkent voel ik mij begrepen.

Welnu, wat Stefanus hielp om dat gebed om vergeving te bidden over zijn vijanden, dat is het inzicht, dat hij al zijn pijn in een bepaald verband zag, het verband met Jezus.

Hij zag die open hemel, hij zag Jezus, de mensenzoon, die 'staat' aan de rechterhand van God.

Staan, meestal zit Jezus, maar hier dat 'staan' waarschijnlijk op het opstaan om te oordelen, teken van overwinning, teken van recht.

En na dat visioen van die triomferende Jezus bidt hij dat gebed,

Zou deze blik op Jezus, die alle wraak overwonnen heeft je niet in een relatie kunnen zetten waarin ruimte komt, ook om te vergeven?

Dat was in elk geval de ervaring van Suzanne Gemse echtgenote van de vermoorde Turkse

christen.

De kracht van vergeving word je geschonken als je opeens wordt getroffen door de laatste dingen, die Stefanus zag: Jezus die triomfeert over lijden en schuld.

Dat je je net als Stefanus kunt overgeven aan wat groter is dan jezelf en je in staat bent het onmogelijke toch te doen.

Stefanus, de eerste martelaar gaat ons daarin voor en vele anderen zijn hem gevolgd, omdat ze allemaal diezelfde ontdekking hebben gedaan -Jezus is opgestaan om recht te doen.

En die ontdekking is het enige geneesmiddel tegen de haat en de verbittering.

Houdt uw voorgangers in gedachtenis en let op het einde van hun wandel..volg hun geloof na.

Stefanus: je wordt een beetje stil van zijn einde en zijn naam betekent dan ook "lauwerkrans", de krans die de Romeinen behaalden bij het winnen wedstrijden.

Het is bijna niet te geloven, dat terwijl de stenen Stefanus in het gezicht werden gegooid, hij woorden van vergeving ging bidden, die een van de aanwezigen blijkbaar trefzeker hebben geraakt: Saulus.

Saulus die op de mantels van de stenengooiers moest passen, werd van zijn wraakgevoelens genezen op de weg naar Damascus toen ook hij Jezus zag en de stem hoorde: 'Saul, Saul, waarom vervolgt je mij?'

Hij zal dan later ook veel woordspelingen maken met de naam Stefanus, 'lauwerkrans' en hij zal het evangelie van de vergeving gaan ronddragen de wereld in.

Getuige zijn van het evangelie van de vergeving, dat is ook een beetje martelaar zijn, want het is geen gemakkelijke weg voor jezelf en niet voor anderen.

Vanaf het begin van de kerk tot op de dag van vandaag zijn er mensen, die dit martelaarschap dagelijks aan den lijve voelen.

Daarom weten we ons verbonden met de lijdende kerk en voegen we ons bij de Gekruisigde die de Opgestane is.

Mijn handen zijt gij - Mijn doorboorde handen zijt gij

Getuigen zijt gij, gekwetste mensen, bloedgetuigen, martelaars voor het evangelie

In 't woeden aller tijden
is nooit het lied verstomd
Gods hoede zal ons leiden
de volle vrede komt!

Amen